

Høringsuttalelse fra Gjerstad Jeger og Fiskerforening og Risør Jeger og Fiskerforening - Søknad vedrørende Søndeled kraftverk - saks nr 202201807

27.06.2025

Vi stiller oss positive til fortsatt kraftproduksjon ved to kraftverk i dette vassdraget. Vi støtter den planlagte utbyggingen og renovering av Søndeled kraftverk.

Først litt historikk

Vi ble av forrige eier invitert til møte om saken høsten 2020. Her var representanter både fra Gjerstad JFF, Risør JFF, NJFF AA, Arendal JFF, Naturvernforbundet og øvrige interessenter i saken representert. Daværende ordfører i Risør og lokalpolitikere fra Søndeled var med på møte. Både kommunepolitikere og lokalsamfunn på Søndeled er svært opptatt av å få til gjenoppbyggingen. Risørs daværende ordfører hadde før møte bl. annet kontakt med leder i Gjerstad JFF.

Vi fikk en grundig presentasjon av prosjektide og prosjektplaner og hvordan hensynet til natur, minstevassføring, fiskevandring og natur ville bli ivaretatt. Presentasjonen var i overkant teknisk for de fleste, slik ble det ikke stort engasjement i møte. Særlig viste representanten fra Arendal JFF stor forståelse for den framlagte dokumentasjonen og behovet for hensynet til naturen og fiskevandringen. Det var en forståelse for at Arendal JFF kunne bidra videre i saken på vegne av NJFF lokalt sammen med øvrige involverte, bl. annet i møte med utbygger dagen etter. Hensikten med møte var å oppnå en omforent løsning hvor alle berørte interesser ble rimelig ivaretatt. Likevel har vi sett uttalelse og behandling som ikke har bidratt til slik løsning.

I brev fra NVE datert 17.12.21 vedr. klage på opprusting av Stifoss kraftverk i Gjerstad og Risør viser en til kommentaren fra NJFF AA og Gjerstad JFF slik:

«For kraftverket på Stifoss er det satt en minstevannføring på 280 liter pr. sekund, noe som vil være svært ugunstig. Om kraftverket på tørre dager i gytetiden kjører på fullt, kan det medføre at rogn blir liggende tørrlagt. Vi mener minstevannføringen må settes slik at en med sikkerhet unngår det, også i perioder med lite nedbør.»

Som en forstår har vi tidligere ikke fremmet absolutt argumentasjon mot utbygging og gjenoppbygging i vassdraget.

Her snakker vi om et vernet vassdrag, verneplan fra 1973, hvor det i lang tid har vært problemfri kraftproduksjon i forhold til miljø ved to kraftverk. Kraftverket på Stifoss er i stadig drift. En har ikke hatt saker i dette flomvassdraget hvor verneinteresser er kommet i konflikt med kraftproduksjonen. På Stifoss er det planer om videreutbygging som har fått tilslutning, men så vidt vi forstår er det en pågående

klagebehandling før eventuell oppstart. En ønsker bl. annet bedre hensyn til kulturlandskap.

Behov for mer kraftproduksjon og omforente løsninger

Vi erkjenner at det er gode grunner for å produsere mer kraft basert på våre vannressurser, vind og sol. Vi erkjenner at klimakrisen er reell og at bruk av fossilt drivstoff og brennstoff må reduseres og erstattes. Bruk av ny teknologi, næringsutvikling, stadig nye databaserte systemer med lagringsbehov og befolkningsøkning gir behov for mer kraft. Det er behov for å snu alle steiner der en kan få til mer rein kraftproduksjon.

Vi har sett i saken at hensynet til anadrom fisk har blitt tillagt stor vekt. Den beste løsningen er også her en omforent løsning. Det har sett ut som hensyn til fisken overprøver samfunnshensyn, næringsinteresser og ikke minst et stort lokalt engasjement både i lokalmiljøet og politisk i Risør kommune for å få dette til. Særlig er det viktig at vi legger til rette for ressurspersoner og virksomheter med ideer og ressurser til prosjekter som vil gi mer rein kraft. Alle monner drar.

1. Fortsatt inngrep i vernet vassdrag.

Gjerstad JFF har tillit til at de planer og tiltak som nå er presentert vil ivareta hensynet til fiskevandringen gjennom anlegget og naturhensyn for øvrig. Vi tror på utbygger sine ambisjoner om å gjennomføre dette uten å svekke vedtatt verneplaner.

Vi forstår at det kan bli behov for å vurdere kraftutbygging i andre verna vassdrag i landet. Slik er det i noen grad alminnelig aksept for å se på mulige tiltak i verna vassdrag.

2. Vurdering av miljøkonsekvenser.

Vi er likevel noe usikre på om søknadens dokumentasjon er god nok for å synliggjøre økologiske konsekvenser og naturhensyn. Vi forstår at det er mer oppmerksomhet mot dette og nye krav til slik dokumentasjon som vi ikke er helt kjent med. Vi har sett at slik mangel kan påklages også etter en endelig godkjent reguleringsplan med pålegg om å behandle planen på nytt før videre utbygging.

3. Samfunnsnytte

Dette er nok det eneste vassdraget lokalt som kan gi tilskudd til økt kraftproduksjon. Vi ser at det må være riktig at slikt potensiale fortsatt benyttes iht samfunnets behov også i vårt område. Det blir galt om vi i framtiden ikke kan benytte et slikt potensiale.

Vi kan ikke over alt si nei til både kraftutbygging i vassdrag, vindmøller og solkraft. Det blir galt dersom vi skulle ivareta våre interesser uten å tilpasse oss øvrige samfunns – og eiersinteresser i en slik sak.

Vi har erfaring med at hensynet til å ivareta jakt – og fiskeinteresser best gjøres når en samtidig ivaretar grunneiers interesser. Dette synliggjøres særlig i vårt samarbeid med Statskog.

4. Stort lokalt engasjement og interesse i saken.

Det har lenge vært et stort engasjement i lokalmiljøet for fortsatt kraftproduksjon her. Ny mulighet viser stor lokal entusiasme for å få dette til.

Konklusjon:

Vi ser det som positivt at det her er en engasjert eier og utbygger med en god prosjektide og planer for fortsatt kraftproduksjon ved de to kraftverkene i vassdraget, her Søndeled kraftverk. Vi støtter utbyggers søknad og har tillit til at utbygging gjøres iht nasjonale lover og regelverk. Særlig viser vi til søknadens side 54 hvor en lister opp avbøtende tiltak.

Med hilsen for styrene

Knut Ove Eriksen, styreleder Risør Jeger og fiskerforening

Jostein Vestøl, styreleder Gjerstad Jeger og Fiskerforening